

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเชิงพรรณนา (Cross-sectional descriptive study) เรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำของนักเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ อธิบายลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำในนักเรียนมัธยมศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 405 คน และสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปการศึกษาและอภิปรายผลได้ดังนี้

สรุปการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากร

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.3 มีอายุระหว่าง 12 – 19 ปี อายุเฉลี่ย 14.16 ปี นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 28.6 ส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายเป็นรายวัน ร้อยละ 91.1 มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 3.0 – 4.0 ร้อยละ 54.3 ส่วนใหญ่มีบิดามารดาที่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 68.1 พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา ร้อยละ 72.6 บิดาและมารดามีอาชีพค้าขายหรือรับจ้าง ร้อยละ 67.7 และ 66.3 และการดื่มของสมาชิกในบ้านมีบิดาดื่มมากที่สุด ร้อยละ 49.5

นักเรียนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 46.2 โดยเพศชายดื่มมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 56.2 และ 37.7) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายดื่มมากกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 66.4 และ 39.2)

2. ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของนักเรียน จำนวน 187 คน พบว่า อายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก อยู่ระหว่าง 8-18 ปี อายุเฉลี่ย 13.05 ปี ชนิดของเครื่องดื่มที่ดื่มครั้งแรก พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่ดื่มเบียร์ (ร้อยละ 61.5) มักดื่มครั้งแรกกับเพื่อน

มากที่สุด (ร้อยละ 78.1) สถานที่ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกมากที่สุด คือบ้านหรือที่พักอาศัยของเพื่อน (ร้อยละ 50.3) เหตุผลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก พบมากที่สุด คือ คือ เพื่อนชวนเพื่อรับเข้ากลุ่มหรือสังสรรค์กับเพื่อน (ร้อยละ 78.7) การได้มาซึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่านักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาจากร้านขายของชำ มากที่สุด (ร้อยละ 61.4) และนักเรียนประมาณ 1 ใน 4 (ร้อยละ 25.1) มีการขับขีรถหลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 1 ชั่วโมง

3. ลักษณะการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ

การศึกษานี้ พบว่า นักเรียนมีการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ ร้อยละ 20.5 ของนักเรียนทั้งหมด หรือร้อยละ 44.4 ในกลุ่มผู้ดื่ม ปริมาณการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ ดื่มตั้งแต่ 3-20 แก้ว ส่วนใหญ่เพศชายดื่ม 5-9 แก้ว (ร้อยละ 44.0) เพศหญิงส่วนใหญ่ดื่ม 3-4 แก้ว (ร้อยละ 36.4) ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทั้งเพศชายและเพศหญิงมักดื่มแบบเมาหัวราน้ำมากที่สุด คือ เบียร์ รองลงมาคือ เหล้าสี และเหล้าขาว การดื่มแบบเมาหัวราน้ำมักดื่มในเวลากลางคืนในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ โอกาสในการดื่ม พบว่า มักจะดื่มในโอกาสสวาระพิเศษ เช่น วันเกิด งานเลี้ยงรุ่น มากที่สุด ส่วนใหญ่ดื่มบ้านเพื่อน บุคคลที่ดื่มด้วย พบว่ามีการดื่มแบบเมาหัวราน้ำกับเพื่อนมากที่สุด เหตุผลของการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ ในเพศชายที่พบมากที่สุดคือ เพื่อนชวน/เพื่อรับเข้ากลุ่ม/สังสรรค์ ร้อยละ 82.0 รองลงมาคือ อยากรู้อยากลอง ร้อยละ 58.0 ส่วนเพศหญิง เหตุผลที่พบมากที่สุด คือ เพื่อนชวน/เพื่อรับเข้ากลุ่ม/สังสรรค์ ร้อยละ 100 รองลงมาคือ เครียด ร้อยละ 42.4 ส่วนปัญหาจากการดื่ม เพศชายพบปัญหาจากการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ คือ ง่วงนอนขณะเรียน ร้อยละ 40.0 ไปโรงเรียนสาย ไม่ได้ทำการบ้าน และทะเลาะวิวาท/ชกต่อย ร้อยละ 24.0 และหยุดเรียนเนื่องจากเมาค้าง ร้อยละ 22.0 ส่วนเพศหญิง คือ ง่วงนอนขณะเรียน ร้อยละ 48.5 ไม่ได้ทำการบ้าน ร้อยละ 27.3 และหยุดเรียนเนื่องจากเมาค้าง ร้อยละ 15.2

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษานี้ พบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือร้อยละ 56.2 และ 37.7 สอดคล้องกับการศึกษาของ ประภาเพ็ญ สุวรรณและคณะ (2541) ที่พบว่า เพศชายดื่มมากกว่าเพศหญิง คือ เพศชายดื่มร้อยละ 53.5 และเพศหญิงดื่มร้อยละ 25.1 และการสำรวจของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547) ที่พบสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น คือเพศชายดื่ม ร้อยละ 21.2 เพศหญิงดื่ม ร้อยละ 5.6 ซึ่งจะเห็นว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิงของการศึกษานี้ พบสูงกว่าข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ถึง 6.7 เท่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยมของสังคมไทยที่ในปัจจุบัน ผู้หญิงกลับได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น (อดิศวร์ หลายชูไทยและคณะ, 2545)

กลุ่มอายุที่ดื่มเมื่อแบ่งระดับอายุออกเป็น 2 ช่วงคือ อายุ 12 – 15 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบดื่มน้อยกว่ากลุ่มอายุ 16-19 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) และสาวิตรี อัยฉางค์กรชัยและคณะ (2548) ที่พบว่า นักเรียนจะมีการดื่มมากขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น และนักเรียนชั้นโตกว่ามีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนชั้นเล็ก ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่เด็กโตมีอายุมากและมีการรับรู้มากกว่าเด็กชั้นเล็ก การมีเพื่อนและมีสังคมมากขึ้น

ด้านการดื่มของสมาชิกในครอบครัว พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งของนักเรียนมีบิดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบ้านซึ่งการที่มีบุคคลในบ้านดื่ม อาจทำให้เกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมเลียนแบบได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปราณี ทองคำและคณะ (2549) และ Duncan SC et al., (2006) ที่พบว่า การมีบุคคลในครอบครัวดื่มจะมีอิทธิพลต่อการดื่มของวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นจะเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการมีส่วนร่วมทำให้เด็กได้รับทัศนคติและพฤติกรรมการดื่มได้ ซึ่งการดื่มของเด็กนั้นเกิดจากการเลียนแบบพ่อแม่ที่ดื่มด้วย และการสนับสนุนให้เด็กผู้หญิงดื่มโดยตรงจากพ่อแม่หรือญาติพี่น้องนั้น มีอิทธิพลต่อการดื่มมากขึ้น ดังเช่นการศึกษานี้ พบข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในนักเรียนเพศหญิง ที่พอบอกว่า ถ้าดื่มก็อย่าดื่มจนเมา หากจะดื่มมากจริงๆ ให้พาเพื่อนมาดื่มที่บ้านอย่าไปดื่มนอกบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ภูษณิศา บริหาร (2549) ที่พบว่า กลุ่มวัยรุ่นหญิงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้ทัศนคติทางบวกว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ เนื่องจากภายในครอบครัวมีพ่อแม่ดื่ม และเมื่อทราบว่าลูกของตนดื่ม ก็มีได้แสดงให้ลูกเห็นว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นสิ่งที่ผิดและห้ามทำอีก หากแต่เป็นการกระทำในเชิงยอมรับกับการดื่มของลูก โดยยอมที่จะให้ลูกดื่มภายใต้สภาพการณ์ที่พ่อแม่สามารถดูแลได้

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก พบว่า เริ่มดื่มเมื่ออายุเฉลี่ย 13.05 ปี แตกต่างจากการศึกษาของ ปราณี ทองคำและคณะ (2549) พบอายุเฉลี่ยที่วัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกคือ 14.7 ปี เหตุที่แตกต่างอาจเป็นผลมาจากการที่วัยรุ่นเลียนแบบและรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาหรือจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่มีส่วนผลักดันให้เข้าไปสู่การเริ่มหัดดื่มได้ง่าย ดังจะเห็นได้จากข้อมูลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ที่พบว่า อายุของวัยรุ่นที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ อีกทั้งบริบทของการศึกษาอาจแตกต่างกัน ซึ่งการศึกษานี้ได้ศึกษาในเขตพื้นที่นอกเขตเทศบาลซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่ถ่ายทอดมาสู่รุ่นลูกหลานว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติที่เป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ดังนั้นจึงทำให้เกิดการเห็นและเรียนรู้ของเด็กวัยรุ่น

ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง ดื่มเบียร์ ร้อยละ 61.5 และดื่มกับเพื่อนมากที่สุด ร้อยละ 78.1 สอดคล้องกับการศึกษาของ ปราณี ทองคำและคณะ (2549) ที่พบว่าวัยรุ่นส่วนมากดื่มเบียร์ ร้อยละ 56.1 ส่วนใหญ่ดื่มกับเพื่อน ร้อยละ 72.0 และจากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกของการศึกษานี้พบว่า ดื่มเบียร์มากกว่าเหล้า ซึ่งแตกต่างจากข้อมูลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2548) ที่พบว่า วัยรุ่นเพศชายชอบดื่มสุรามากที่สุด รองลงมา คือเบียร์ ส่วนวัยรุ่นเพศหญิงชอบดื่มสุราต่างประเทศหรือสุราผสมน้ำผลไม้ รองลงมาคือ เบียร์ เช่นเดียวกับเพศชาย เหตุที่การศึกษานี้พบแตกต่างจากการศึกษาอื่น อาจเนื่องมาจากบริบทของสถานที่ที่ทำการศึกษา ซึ่งการศึกษานี้ทำการศึกษาในนอกเขตเทศบาล และการหาซื้อเบียร์อาจง่ายกว่าซื้อเหล้าหรือสุราต่างประเทศ

สถานที่ที่ดื่มครั้งแรก พบว่า ส่วนใหญ่ดื่มที่บ้านหรือที่พักอาศัยของเพื่อน ร้อยละ 50.3 แตกต่างจากการศึกษาของ ปราณี ทองคำและคณะ (2549) และ Duncan SC et al., (2006) ที่พบว่าการเริ่มต้นการดื่มครั้งแรกมักดื่มที่บ้านของตนเอง และร้านอาหารหรือร้านขายเหล้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษานี้ พบว่า โอกาสในการดื่มครั้งแรกของนักเรียนส่วนใหญ่ คือ โอกาสพิเศษ เช่น การเลี้ยงส่งเพื่อน หรือช่วงเทศกาลต่างๆ ดังนั้นสถานที่จึงเป็นบ้านเพื่อนมากกว่าบ้านตนเอง นอกจากนี้ นักเรียนมีรายได้ที่รับมาจากผู้ปกครองไม่มากนัก จึงไม่สามารถไปดื่มในร้านอาหารหรือร้านขายเหล้าเพราะเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านมักจะมีราคาแพงกว่า ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของนักเรียนเพศชาย ที่ให้ข้อมูลว่า ส่วนใหญ่มักดื่มกับเพื่อนที่บ้านเพื่อนมากกว่าดื่มที่ร้าน เพราะที่ร้านขายเหล้าแพง

เหตุผลในการดื่มครั้งแรกของเพศชายและเพศหญิง คือ เพื่อนชวน รองลงมา คือ อยากรู้ อยากลอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) และข้อมูลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2548) ที่พบเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะ เพื่อนและความอยากรู้ อยากลอง เป็นอิทธิพลสำคัญของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น แต่แตกต่างจากการศึกษาของ พีรวุฒิ เจริญสุขพงศ์ และคณะ (2545) ที่ศึกษาในนักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งพบว่า เหตุผลสำคัญของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ เพื่อการเข้าสังคม เกิดความสนุกสนาน ได้รับการยอมรับจากเพื่อน และเพื่อลดความเครียด

การขับขีรถหลังการดื่ม 1 ชั่วโมง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกมีการขับขีรถจักรยานยนต์หลังการดื่ม 1 ชั่วโมง ร้อยละ 25.1 ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของสำนักโรคไม่ติดต่อ (2548) ที่พบว่า ประชาชนในจังหวัดลำปางมีการขับขีรถจักรยานยนต์หลังการดื่ม 1 ชั่วโมง ร้อยละ 25.3 อาจมีเหตุผลมาจากการที่นักเรียนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรกส่วนใหญ่เป็นการดื่มในปริมาณที่มาก จนไม่สามารถกลับบ้านในขณะนั้น ต้องนอนพัก ดังจะเห็นได้จากข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่นักเรียนเล่าว่า การดื่มครั้งแรกของพวกเขา นั้น จะดื่มมากจนกลับบ้านไม่ได้ จึงนอนหลับที่บ้านเพื่อน หลังจากตื่นขึ้นมาก็กลับบ้าน

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่ง คือ แหล่งที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในการศึกษา นี้พบว่า ส่วนใหญ่ซื้อจากร้านขายของชำในหมู่บ้าน มากถึงร้อยละ 61.4 สอดคล้องกับการศึกษาของ ประกิจ โพธิอาสน์ (2541) พบว่า วัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ร้านขายของในบริเวณหมู่บ้านมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของสาวิตรี อัยฉางค์กรชัยและคณะ (2548) ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถหาได้ง่ายไม่ต่างจากเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวที่แสดงถึง การเข้าถึงแหล่งขายที่เอื้อต่อพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น แม้ว่าจะมีกฎหมายหรือมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จึงเป็นเรื่องที่พึงเฝ้าระวังต่อไป

การดื่มแบบเมาหัวราน้ำ การศึกษา นี้พบว่า นักเรียนมีการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ ร้อยละ 20.5 ของนักเรียนทั้งหมด และร้อยละ 44.4 ของผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งแตกต่างจากข้อมูลจากการสำรวจของสำนักโรคไม่ติดต่อ ที่สำรวจสถานะสุขภาพและพฤติกรรมที่เป็นความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อและการบาดเจ็บในประเทศไทย ปี 2548 พบว่า ประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัดลำปาง มีการดื่มมากกว่า 5 แก้ว ร้อยละ 13.2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของประชากรที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มอายุของการศึกษา แต่สอดคล้องกับข้อมูลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มวัยรุ่น ที่พบว่า กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่เสี่ยงที่สุดที่มีแนวโน้มต่อการดื่มอย่างหนักหรือการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ (ขจรธรรม และคณะ, 2547) รวมทั้งมีเหตุเนื่องมาจากวัฒนธรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มวัยรุ่นที่แพร่กระจายจากประเทศที่พัฒนาแล้วมายังประเทศไทย และ การศึกษา นี้พบว่า การดื่มแบบเมาหัวราน้ำ พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 27.1 และ 15.0) สอดคล้องกับการศึกษาของ Jan S. Gill (2002), Michael Windle (2003) และ Bronwyn

Mary Roberts (2006) ซึ่งศึกษาการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาเพศชายดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการยอมรับในสังคมว่าเพศชายสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยไม่เป็นที่รังเกียจ แต่การยอมรับของสังคมต่อการดื่มของเพศหญิงจะน้อยกว่าเพศชาย แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการยอมรับมากขึ้น หากแต่เป็นการยอมรับในสังคมเมืองมากกว่าสังคมของชนบท

ปริมาณการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์ พบว่า นักเรียนเพศชาย ดื่มในปริมาณที่มากกว่าเพศหญิง คือเพศชายส่วนใหญ่ดื่ม 5-9 แก้ว (ร้อยละ 44.0) เพศหญิงส่วนใหญ่ดื่ม 3-4 แก้ว (ร้อยละ 36.4) และที่เหลือนั้นดื่มในปริมาณที่มากกว่านี้ ถือว่าเป็นการดื่มแบบเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายสูง และการดื่มแบบอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องจากพิษของแอลกอฮอล์มีผลต่อสมอง สามารถเกิดพิษแบบเฉียบพลัน ตามระดับของแอลกอฮอล์ในเลือด คือ หากดื่ม 3-4 แก้ว จะมีระดับของแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด คือ เกิน 50 mg% จะเกิดอาการเมา ดื่ม 5-9 แก้ว เริ่มเมามากจนเดินไม่ตรงทาง และหากดื่ม 10 แก้วขึ้นไป จะเกิดอาการสับสน อาละวาด ง่วงซึม ถึงตายได้ ดังนั้นปริมาณที่ดื่มสามารถเกิดผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (ทรงเกียรติ ปิยะกะ, 2545) และผลการศึกษาที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความหมายของการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์ในเรื่องของปริมาณมากนัก แต่ส่วนใหญ่ให้ความหมายในเรื่องของสติ ที่ถูกมองว่าการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์เป็นการดื่มมากจนเมาไม่มีสติหรือขาดสติ ข้อมูลเช่นนี้แสดงถึงสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง นับว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้ยังขาดความรู้และความตระหนักต่อผลกระทบหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการดื่มในปริมาณที่มาก ว่ามีความรุนแรงต่อสุขภาพอย่างไร

บุคคลที่ดื่มด้วย พบว่า มีการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์กับเพื่อนมากที่สุด สถานที่ที่ดื่ม ส่วนใหญ่เป็นบ้านเพื่อน สอดคล้องกับการศึกษาของ Julia A. Lee et al. (1997) ที่พบว่าดื่มคนเดียวน้อย แต่มักดื่มกับเพื่อนหรือคนอื่น ถึงร้อยละ 83.0 และสถานที่ที่ดื่มส่วนใหญ่เป็นบ้านเพื่อน โอกาสในการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์ พบว่านักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง มักจะดื่มในโอกาสพิเศษ เช่น งานวันเกิด งานเลี้ยงรุ่นมากที่สุด ส่วนเหตุผลของการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์ที่พบมากที่สุด คือ เพื่อนชวนหรือเพื่อการยอมรับเข้ากลุ่มและการสังสรรค์ สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ที่พบว่า นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มที่ดื่มเพิ่มมากขึ้น และลักษณะการดื่มเป็นการดื่มเพื่อการสังสรรค์ทางสังคม เช่นการดื่มเป็นกลุ่ม ดื่มตามคำชักชวนของเพื่อน และนิยมดื่มมากในโอกาสต่างๆ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Monica Gaughan (2006) ที่พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มแบบเม้าท์วอเตอร์ทั้งในเพศชายและเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัย

ที่ให้ความสำคัญและผูกพันกับเพื่อน วัยรุ่นต้องการการยอมรับจากเพื่อน ดังนั้นเพื่อนจะมีอิทธิพลมากกว่าครอบครัว (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540)

ด้านปัญหาจากการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ คือวงนอนขณะเรียน ไปโรงเรียนสาย ไม่ได้ทำการบ้าน และทะเลาะวิวาท/ชกต่อย และหยุดเรียนเนื่องจากเมาค้าง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Michael Windle (2003) พบว่าผลที่เกิดขึ้นจากการดื่มแบบเมาหัวราน้ำในนักเรียนมัธยมศึกษา มีผลกระทบ ดังนี้ มีอาการเมาค้างทำให้ขาดเรียนและมักเกิดปัญหาเกี่ยวกับการทำการบ้าน เกิดการทะเลาะวิวาทและต่อสู้ และการศึกษาของ Bronwyn Mary Roberts (2006) พบว่าการดื่มแบบเมาหัวราน้ำวัยรุ่น ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม เช่น การใช้ความรุนแรง และการทำร้ายร่างกาย เพราะวัยรุ่นยังเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมความรุนแรง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว สอร์โมนเพศที่มีการเปลี่ยนแปลง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540) ด้านอารมณ์ วัยรุ่นเป็นช่วงที่มีระดับอารมณ์ที่ไม่มีความมั่นคง ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ทางลบหรือทางบวก อารมณ์โกรธ อิจฉา กลัว โดยอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ เช่น หงุดหงิด อารมณ์เสียบ่อย การทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่น การระเบิดอารมณ์ เป็นต้น อีกทั้งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มากเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาความรุนแรง ก่อให้เกิดการบาดเจ็บจากการทะเลาะวิวาท (นภคล วรรณิกาและคณะ, 2548)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ถือว่าอยู่ในระดับที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ ควรนำผลการศึกษารังนี้ไปใช้ ดังนี้

1. อายุที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เริ่มดื่มตั้งแต่ 8 ปี ซึ่งจากข้อมูลพบว่าไม่เพียงแต่เริ่มดื่มเท่านั้น แต่ยังเป็นการดื่มในปริมาณที่มากแบบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพด้วย ดังนั้นจึงควรมีมาตรการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่เด็กประถมศึกษาตอนปลาย โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการดื่ม รวมทั้งผลกระทบด้านลบที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และควรปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม การไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย และวัยรุ่นอย่างต่อเนื่องทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว บิดามารดาต้องดูแลให้ความรักความอบอุ่น เพื่อป้องกัน

ปัญหาต่อพฤติกรรมเสี่ยงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น และทางโรงเรียนควรเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างจริงจัง

2. วัยรุ่นระดับมัธยมศึกษามีการดื่มแบบเมาหวัราน้ำ มากถึงร้อยละ 44.4 ในกลุ่มผู้ดื่มเป็นการดื่มแบบเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายสูง (hazardous drinking) ทำให้ผู้ดื่มเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดผลเสียต่อสุขภาพ ดังนั้นข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรด้านสุขภาพ ในการที่จะมีการเฝ้าระวัง และการให้ความช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ โดยใช้มาตรการเสริมสร้างทักษะในการจัดโปรแกรมการฝึกทักษะต่างๆ เช่น โปรแกรมทักษะชีวิต โปรแกรมฝึกทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม โปรแกรมการผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อช่วยป้องกันปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เด็กวัยรุ่นมีความมั่นใจในตนเองและมีจิตใจที่เข้มแข็งสามารถที่จะปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมต่างๆที่ทำให้วัยรุ่นห่างไกลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการป้องกันไม่ให้เด็กดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. ในด้านการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายของวัยรุ่น ซึ่งสามารถซื้อได้จากร้านขายของชำในหมู่บ้าน ซึ่งให้เห็นว่ามาตรการจำกัดการเข้าถึงและการหาซื้อเป็นมาตรการที่นำไปสู่การปฏิบัติได้ไม่จริงจัง ดังนั้นจึงควรต้องมีการบังคับใช้และควบคุมกำกับให้มีผลอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษารุ่นต่อไปจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาวัยรุ่น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของวัยรุ่น เนื่องจากพบว่า อายุเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมีแนวโน้มที่ลดลง เพื่อเป็นแนวทางในการลดนักดื่มหน้าใหม่ที่มีอายุน้อยลงเรื่อยๆ

2. ควรมีการศึกษาวัยรุ่นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแบบเมาหวัราน้ำในวัยรุ่นซึ่งมีแนวโน้มสูงมากขึ้น เพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การวางแผนควบคุมและป้องกัน

3. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบลักษณะและปัจจัยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มผู้ไม่ดื่ม กลุ่มผู้ดื่มปกติ และกลุ่มที่ดื่มแบบเมาหวัราน้ำ ว่าแตกต่างกันอย่างไร

4. ควรมีการศึกษาเพื่อหารูปแบบหรือวิธีการในการส่งเสริมพฤติกรรมการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น โดยใช้พลังจากครอบครัวและชุมชน